

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความทันสมัยของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู ความเชื่ออำนาจในตนด้านสุขภาพ และลักษณะมุ่งอนาคต ที่มีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกาย ของนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้าในระดับประถมศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาย้อนหลัง (Expost facto research) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต ความทันสมัยของพ่อแม่ การอบรมเลี้ยงดู ที่มีต่อพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกายของนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้าในระดับประถมศึกษา

ประชากร

ประชากรสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาวเขาเผ่าเย้าที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงคำ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา เฉพาะโรงเรียนที่มีนักเรียนเป็นชาวเขาเผ่าเย้าทั้งหมด อันได้แก่ โรงเรียนบ้านใหม่ร่มเย็น โรงเรียนบ้านปางต้า โรงเรียนบ้านต้นผึ้ง และโรงเรียนบ้านสบตุ๋นศรีราษฎร์สงเคราะห์ จำนวนรวม 179 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยมีจำนวนรวม 124 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการใช้ตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Kretcie และ Morgan (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2536) ส่วนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งตามชั้น

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียนและระดับชั้น แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกตามโรงเรียนและระดับชั้น

โรงเรียน	ชั้น ป.5						ชั้น ป.6					
	จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			จำนวนประชากร			จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
บ้านใหม่ร่มเย็น	7	3	10	5	2	7	9	15	24	6	10	16
บ้านปางถ้ำ	18	12	30	12	8	20	21	21	42	15	15	30
บ้านต้นผึ้ง	9	10	19	6	7	13	11	8	19	8	6	14
บ้านสบทุคีรีราษฎร์- สงเคราะห์	9	6	15	6	4	10	12	8	20	8	6	14
รวม	43	31	74	29	21	50	53	52	105	37	37	74

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 5 ชุด โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือแต่ละชุดดังนี้

1. แบบวัดความทันสมัยของพ่อแม่ตามการรับรู้ของนักเรียน

เป็นแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความทันสมัย แบบวัดความทันสมัยที่มีผู้สร้างขึ้น และเอกสารเกี่ยวกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีของชาวเขาเผ่าเย้า ทั้งนี้เพื่อให้ได้แบบวัดความทันสมัยที่เหมาะสมและเฉพาะเจาะจงกับชาวเขาเผ่าเย้าตามหลักการสร้างแบบวัดความทันสมัยของจอห์น ดอร์สัน (Dawson, et al., 1971) ที่เสนอว่าการจะพิจารณาอะไรเป็นความทันสมัยหรือไม่นั้น ต้องเกี่ยวพันโดยตรงกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมประเพณีของคนในสังคมนั้น ๆ อย่างเช่น เมื่อเขาสร้างแบบวัดความทันสมัยของชาวจีนในฮ่องกงที่ชื่อ The Chinese Traditional and Modern Attitude Scale สิ่งที่เขานำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการสร้างข้อคำถามคือ ลักษณะการประพฤติปฏิบัติตามวัฒนธรรมประเพณีเดิมของชาวจีน เช่น เรื่องของขนาดครอบครัวซึ่งตามประเพณีเดิมเป็นแบบครอบครัวใหญ่หรือครอบครัวขยาย มีภรรยาหลายคน การเคารพเพื่อฟังผู้อาวุโส เป็นต้น โดยมีหลักการว่าหากบุคคลใดก็ตามยึดถือประเพณีเดิมอย่างเคร่งครัดเป็นบุคคลไม่ทันสมัย ส่วนบุคคลที่มีความยืดหยุ่นปรับตัวไปตามสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ไม่ยึดมั่นในประเพณีเดิมมากนักเป็นบุคคลที่ทันสมัย

จากหลักการดังกล่าวผนวกเข้ากับลักษณะของบุคคลทันสมัยตามที่ได้มีผู้ศึกษารวบรวมไว้นำไปสู่การสร้างแบบวัดความทันสมัยตามการรับรู้ของนักเรียน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวพันกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมประเพณีของชาวเขาเผ่าเย้าโดยเฉพาะในเรื่องของ

ขนาดของครอบครัว การมีส่วนร่วมกับสาธารณชน การเชื่อในประสิทธิภาพของวิทยาศาสตร์ การแพทย์ และวิทยาการสมัยใหม่ การเห็นความสำคัญของการศึกษา การเคารพความคิดเห็น และสิทธิของสตรี การเปิดใจกว้างยอมรับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ การใช้หลักเหตุผลในการแก้ปัญหาและดำเนินชีวิต ประกอบด้วยข้อคำถามที่มีลักษณะทั้งทางบวกและทางลบ จำนวน 52 ข้อ โดยในแต่ละข้อให้นักเรียนเลือกตอบโดยพิจารณาตามการรับรู้ของตนเองว่าพ่อแม่มีพฤติกรรมตามที่ระบุไว้หรือไม่ใช่

เกณฑ์ในการให้คะแนน

สำหรับข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นคำถามเชิงบวก

ถ้าตอบใช่ ได้ 1 คะแนน

ถ้าไม่ใช่ ได้ 0 คะแนน

สำหรับข้อคำถามที่มีลักษณะทางลบ

ถ้าตอบใช่ ได้ 0 คะแนน

ถ้าไม่ใช่ ได้ 1 คะแนน

ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมสูงแสดงว่าบิดามารดามีความทันสมัยมาก ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมน้อย แสดงว่าบิดามารดาเป็นผู้ที่มีความทันสมัยน้อย

เมื่อสร้างแบบวัดแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อพิจารณาว่าข้อคำถามที่สร้างขึ้นตรงตามลักษณะค่านิยมครั้งนี้หรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้น ป.5 - ป.6 โรงเรียนบ้านร่องสำน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงคำ จำนวนรวม 152 คน และได้ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดดังนี้คือ

ค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของแบบวัดความทันสมัย ได้ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายในของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.80

ค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความเป็นรายข้อ โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์รายข้อ (Item correlation test) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าสหสัมพันธ์รายข้อ .20 ขึ้นไป และมีเนื้อหาครอบคลุมประเด็นที่ต้องการวัดทุกด้าน ได้ข้อคำถามทั้งหมดรวม 34 ข้อ

2. แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูตามการรับรู้ของตนเอง ของ อรพินทร์ ชูชม และ อัจฉรา สุขารมณ (2532) โดยเลือกมาเฉพาะ 2 วิธี คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผล ลักษณะของแบบวัด เป็นข้อความแบบบอกเล่า ประกอบด้วย มาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ และมีเนื้อหาที่แตกต่างกันไปดังนี้คือ

- แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบวัดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ของบุตรถึงการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อบุตรในทำนองที่รัก ยอมรับ ให้ความสนธิสนม เป็นกันเองกับบุตร และให้บุตรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน แบบวัดนี้มีจำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อความทางบวก 8 ข้อ และข้อความทางลบ 4 ข้อ

- แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ แบบวัดนี้มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ของบุตรถึงการปฏิบัติของบิดามารดาที่มีต่อตนเองอย่างเหมาะสมกับเหตุผล หมายความว่า การลงโทษตามสมควรกับความผิดของบุตร โดยบุตรรับรู้ว่าเป็นการลงโทษที่ถูกต้อง ไม่ได้ใช้อารมณ์ของตนเข้ามามีอิทธิพลต่อการอบรมเลี้ยงดูบุตร ตลอดจนมีความสม่ำเสมอในการอบรมเลี้ยงดู แบบวัดนี้มีจำนวน 12 ข้อ ประกอบด้วยข้อความทางบวก 6 ข้อ และข้อความทางลบ 6 ข้อ

การตอบแบบวัด ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบวัดแล้วพิจารณาว่าข้อความนั้นเป็นจริงสำหรับการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนมากน้อยเพียงใด หรือไม่จริงเลย ซึ่งคำตอบที่ให้ไว้มี 4 ระดับ แบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยนักเรียนเลือกตอบเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

การตรวจให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า และประกอบด้วยข้อความทั้งทางบวกและทางลบ ฉะนั้นการตรวจให้คะแนนจึงเป็น 2 ระบบ ดังนี้

ข้อความทางบวก

ถ้าตอบในช่อง จริง	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างไม่จริง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

ข้อความทางลบ

ถ้าตอบในช่อง จริง	ให้	1	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างจริง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างไม่จริง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่จริงเลย	ให้	4	คะแนน

การให้คะแนนแบบดังกล่าว นักเรียนที่ได้คะแนนสูงจากการตอบแบบวัดนี้ แสดงว่าเป็นผู้ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน และแบบใช้เหตุผลมากกว่าผู้ที่ได้คะแนนรวมจากการตอบแบบวัดน้อย

ค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายในของแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีค่าเท่ากับ 0.81

3. แบบวัดความเชื่ออำนาจภายในภายนอกด้านสุขภาพของ อุบล เลี้ยววาริณ (2534) เป็นแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อความด้านความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ 6 ข้อ และข้อความด้านความเชื่ออำนาจภายนอกตนด้านสุขภาพอีก 6 ข้อ ลักษณะของแบบวัดแต่ละข้อเป็นประโยคบอกเล่า 1 ประโยค และมาตราส่วนประเมินค่าจากจริงที่สุดไปถึงไม่จริงเลย 6 ระดับ แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ปรับให้มาตราส่วนประเมินค่าดังกล่าวเหลือเพียง 4 ระดับ คือ จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง และไม่จริงเลย ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ตอบ ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนชาวเขาในระดับประถมศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

ในข้อคำถามที่เกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายในตนด้านสุขภาพ

ถ้าตอบในช่อง จริง	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างไม่จริง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

ในข้อคำถามที่เป็นความเชื่ออำนาจภายนอกตนด้านสุขภาพ

ถ้าตอบในช่อง จริง	ให้	1	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างจริง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างไม่จริง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่จริงเลย	ให้	4	คะแนน

ผู้ตอบที่ได้คะแนนสูงในแบบวัดนี้จะเป็นผู้ที่มีลักษณะความเชื่ออำนาจภายใน
ตนด้านสุขภาพสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนต่ำแสดงว่าเป็นผู้ที่มีลักษณะความเชื่ออำนาจภายนอกตน
ด้านสุขภาพ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด

ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ
ครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายในของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.81

4. แบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี (2540) ร่วมกันสร้างขึ้น
โดยยืมเอาแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคตของ สมจิตต์ เพิ่มพูล (2532) เป็นแนวทางในการสร้างข้อ
คำถาม ลักษณะของแบบวัด เป็นข้อความแบบบอกเล่า ประกอบด้วยมาตราส่วนประเมินค่า 4
ระดับ คือ จริงที่สุด ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริงเลย แบบวัดมีเนื้อหาเกี่ยวกับการ
คาดการณ์เกี่ยวกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนเองในอนาคตของผู้ตอบแบบวัด การมองเห็นความ
สำคัญของสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับตนนั้น ตลอดจนได้มีการวางแผนการปฏิบัติ และควบคุมตนเองให้
ปฏิบัติตามแผนการนั้น ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดี และป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียแก่ตนในอนาคต
แบบวัดนี้มีจำนวน 30 ข้อ

ลักษณะของข้อความในแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต ประกอบด้วยข้อความทาง
บวก 23 ข้อ และข้อความทางลบ 7 ข้อ

การตอบแบบวัด ให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบวัดแล้วพิจารณาว่าข้อความ
นั้นตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากน้อยเพียงใด หรือไม่ตรงเลย ซึ่งคำตอบที่ให้ไว้จะมี 4
ระดับ แบบมาตราส่วนประเมินค่า โดยให้นักเรียนเลือกตอบเพียงระดับเดียวในแต่ ละข้อ

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดนี้เป็นแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า และประกอบด้วยข้อความทั้งทางบวกและทางลบ ฉะนั้นการตรวจให้คะแนนจึงเป็น
2 ระบบ ดังนี้คือ

ข้อความทางบวก

ถ้าตอบในช่อง จริงที่สุด	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างจริง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างไม่จริง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่จริงเลย	ให้	1	คะแนน

ข้อความทางลบ

ถ้าตอบในช่อง จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างจริง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ค่อนข้างไม่จริง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่จริงเลย	ให้	4	คะแนน

ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดนี้สูง แสดงว่าเป็นผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตสูง ส่วนผู้ที่ได้คะแนนรวมต่ำ แสดงว่าเป็นผู้มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำ

คุณภาพของแบบวัด

แบบวัดชุดนี้ ครั้งแรก ผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี (2540) ได้สร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต และนำเอาแบบวัดของ สมจิตต์ เพิ่มพูล (2532) มาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดที่ประกอบด้วยข้อคำถามรวม 50 ข้อ ซึ่งเมื่อผ่านการตรวจสอบของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และมีการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี ได้นำไปทดลองใช้กับนักเรียนชาวเขาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 ของโรงเรียนบ้านร่องสำน โรงเรียนบ้านปางใหม่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โรงเรียนบ้านปางห้วยฮ่าง โรงเรียนบ้านแม่ไคร้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ และโรงเรียนบ้านกิวเสือ โรงเรียนวัดยังเมิน โรงเรียนบ้านอังกาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวนรวมทั้งสิ้น 150 คน และได้ทำการตรวจสอบคุณภาพต่าง ๆ ดังนี้คือ

ค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความที่เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ 25% คำนวณหาค่าสถิติที เพื่อใช้ค่าที่เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาเลือกข้อความที่มีอำนาจจำแนกสูง คือ มีค่าที่ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป ได้ข้อความที่สามารถใช้ได้ในการวิจัยทั้งหมดรวม 30 ข้อ โดยข้อความที่คัดเลือกไว้นั้นครอบคลุมลักษณะที่ต้องการ

ค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของแบบวัดลักษณะมุ่งอนาคต ได้ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายในของแบบวัดมีค่าเท่ากับ 0.90

5. แบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกาย ซึ่งผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี (2540) ได้ร่วมกันสร้างขึ้น โดยการปรับปรุงจากแบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของรัตนา ประเสริฐสม (2526) และ กุลชลี ภูมิรินทร์ (2535) เป็นแบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาดของร่างกายบริเวณใบหน้า รวมทั้งศีรษะ มือ เท้า และผิวหนัง ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบตรวจสอบความถี่ในการปฏิบัติพฤติกรรมในการรักษาความสะอาดร่างกาย ว่าปฏิบัติเป็นประจำ ทำเป็นบางครั้ง หรือ ไม่เคยทำเลย รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ

ลักษณะของข้อความในแบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกาย ประกอบด้วยข้อความทางบวก 20 ข้อ และข้อความทางลบ 10 ข้อ

การตอบแบบวัดให้นักเรียนอ่านข้อความในแบบวัด แล้วพิจารณาว่านักเรียนมีการกระทำตามที่ปรากฏในข้อความนั้นเป็นประจำ ทำเป็นบางครั้ง หรือไม่เคยทำ ซึ่งคำตอบที่ให้ไว้จะมี 3 ระดับ โดยให้นักเรียนเลือกตอบเพียงระดับเดียวในแต่ละข้อ

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน เนื่องจากแบบวัดนี้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า และประกอบด้วยข้อความทั้งทางบวกและทางลบ ฉะนั้นการตรวจให้คะแนนจึงเป็น 2 ระบบดังนี้

ข้อความทางบวก

ถ้าตอบในช่อง ทำเป็นประจำ	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ทำเป็นบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่เคยทำเลย	ให้	1	คะแนน

ข้อความทางลบ

ถ้าตอบในช่อง ทำเป็นประจำ	ให้	1	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ทำเป็นบางครั้ง	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง ไม่เคยทำเลย	ให้	3	คะแนน

ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดนี้สูง แสดงว่าเป็นผู้มีพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกายอย่างสม่ำเสมอ ผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่ไม่ค่อยรักษาความสะอาดร่างกาย

คุณภาพของแบบวัด

แบบวัดชุดนี้ ครั้งแรก ผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี ได้สร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดร่างกาย แบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกาย และ เลือกลักษณะแบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาดร่างกายของ รัตนา ประเสริฐสม (2526) และ กุลชลี ภูมิรินทร์ (2535) มาปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง ได้ข้อถามรวม ทั้งสิ้น 50 ข้อ ซึ่งเมื่อผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่ต้องการวัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และมีการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนั้น ผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี ได้นำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชาวเขาในระดับชั้น ป.5 - ป.6 ของโรงเรียน บ้านร่องสำน โรงเรียนปงใหม่ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา โรงเรียนบ้านปางห้วยส่าง โรงเรียนบ้านแม่ไคร้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่แตง จังหวัด เชียงใหม่ โรงเรียนบ้านกิวเสือ โรงเรียนวัดยั้งเมิน โรงเรียนบ้านอังกาย สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ รวมทั้งสิ้น 150 คน และได้ทำการตรวจสอบ คุณภาพต่าง ๆ ดังนี้

ค่าอำนาจจำแนก ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความเป็น รายข้อ โดยใช้เทคนิคกลุ่มสูงกลุ่มต่ำ 25% คำนวณหาค่าที่ เพื่อใช้ค่าที่ในการพิจารณา เลือก ข้อความที่มีค่าอำนาจจำแนกสูง คือ มีค่าที่ตั้งแต่ 2 ขึ้นไป ได้ข้อความที่สามารถใช้ได้ในการ วิจัย รวม 30 ข้อ โดยข้อความที่คัดเลือกไว้นั้นครอบคลุมลักษณะที่ต้องการวัด

ค่าความเชื่อมั่น ผู้วิจัย และ ลัดดา ทวี ได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของแบบวัดพฤติกรรมการรักษาความสะอาด ร่างกาย ได้ค่าความเชื่อมั่นชนิดความคงที่ภายในของแบบวัดที่มีค่าเท่ากับ 0.91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากทางภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงคำ โรงเรียนบ้านใหม่ ร่มเย็น โรงเรียนบ้านปางถ้ำ โรงเรียนบ้านสบตุ๋นศิริราษฎร์สงเคราะห์ และโรงเรียนบ้านต้นผึ้ง เพื่อ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการสุ่มคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้น ป.5 และ ป.6 ตามจำนวนที่ ต้องการ

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำและเก็บรวบรวมกลับคืนมาด้วย ตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW วิเคราะห์ค่าทางสถิติดังนี้คือ

1. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด สูงสุด ของตัวแปรแต่ละตัว
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร
3. วิเคราะห์อิทธิพล (path analysis) ระหว่างตัวแปร ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้คือ

3.1 เขียนสมการโครงสร้างหรือสมการพยากรณ์ และสมการแสดงองค์ประกอบของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ตามโมเดล

3.2 คำนวณค่า path coefficient ซึ่งก็คือค่า β หรือสัมประสิทธิ์การถดถอยนั่นเอง

3.3 พิจารณาตัดค่า path coefficient เพื่อตัดค่าที่น้อยมากออก

3.4 คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่โดยการแทนค่า path coefficient ที่คำนวณได้ลงในสมการแสดงองค์ประกอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

3.5 เปรียบเทียบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ กับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ได้ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและเที่ยงตรงของโมเดลที่ปรับปรุงใหม่ ก่อนที่จะนำผลที่ได้ไปอภิปรายในลำดับต่อไป